

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Неврие Ахмедова Чуфадар, преподавател в
Шуменски Университет „Епископ Константин Преславски”
Факултет хуманитарни науки, Катедра „Турски език и литература”
на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент“
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“
по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки
професионално направление 2.1. Филология (Съвременен турски език)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 92 от 18.11.2022 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Общо езиковедие и история на българския език“ към Филологически факултет, като кандидат участва **гл. ас. д-р Харун Харун Бекир** от Пловдивския университет.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед № РД-21- 53 от 16.01. 2023 г. и заповед № РД-21-446 от 28.02.2023 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност **‘доцент’ в ПУ** по област на висше образование 2.Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Съвременен турски език), обявен за нуждите на катедра „Общо езиковедие и история на българския език“ към Филологически факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат: **гл. ас. д-р Харун Харун Бекир** от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. През 1998 завършил СУ „Св. Климент Охридски“, специалност „Тюркология“ с професионална квалификация Тюрколог. От 1998 г. до 2008 г. е бил хоноруван асистент по съвременен турски език във Филиал „Любен Каравелов“, гр. Кърджали на Пловдивския университет. От 2012 г. е щатен преподавател в ПУ „Паисий Хилендарски“ след успешно спечелен конкурс за асистент по съвременен турски език. От 2012 г. води упражнения по практически турски език на студентите от специалност „Български език и турски език“. През месец април 2015 г. след успешно защитен дисертационен труд му е присъдена научната степен „доктор“ по Общо и сравнително езиковедие (Социолингвистика).

Представеният от **д-р Харун Харун Бекир** комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и отговаря на изискванията съгласно

приложената справка за изпълнение на минималните национални изисквания по ЗРАСРБ и справката от НАЦИД.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

- *Оценка на учебно-педагогическа дейност и подготовка на кандидата (учебни пособия, лекционни кусове, работа със студенти, дипломанти и докторанти)*

След придобиване на научната и образователна степен „доктор“ от учебната 2015-2016 година кандидатът води на турски език теоретичен курс по Методика на обучението по турски език, лекции и упражнения по Фонетика, Лексикология, Морфология и Синтаксис на съвременния турски език, както и лекции и упражнения по Турска литература. От учебната 2016-2017 година като член на академичния състав на университета е осъществил над 800 часа аудиторна заетост по тези дисциплини, които подробно са описани в подадените документи от кандидата. Д-р Харун Бекир е разработил 5 нови курса за учители по майчин турски език и 12 учебни програми за студенти, а също така е осъществил научното ръководство на общо 8 успешно защитили дипломанти.

- *Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата*

Научната, изследователската и преподавателската биография на д-р Харун Бекир показва много сериозна активност както в преподаването, така и в проучванията в областта на съвременния турски език и култура.

Кандидатът д-р Харун Харун Бекир е приложил общо 29 научни труда: 1 монография (хабилитационен труд), 1 публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд, 5 студии (от които две са написани на български език и три на турски език, от които една в съавторство), 22 бр. статии (от които 13 написани на турски език и 9 на български език), 1 речник в два тома в съавторство.

Основният текст, с който д-р Харун Бекир участва в конкурса е издадената през 2022 година монография „*Лексикално-семантичните двойки в турския език*“ Изложението се състои от 205 с. и е структурирано от увод, 4 глави, заключение, цитирана литература и приложение-речник. В монографията се представят двучленните конструкции с еквивалентни компоненти обединени от вътрешнолингвистични връзки, основани на взаимнозависими и взаимосвързани елементи на значението, изпълняващи единна синтактична функция и представляващи част от словното богатство на турския език.

В първа глава са представени видовете, според съотнесеността на съставните им компоненти към определена част на речта, а също така в тази част се коментират и техните функции и синтактична съчетаемост.

Във втора глава на изследването вниманието е насочено към основните проблеми на типологията на лексикално-семантичните двойки в зависимост от съставните им конституенти с оглед на извеждането на система от признаци, маркери и критерии за тяхното разпознаване, описание и типологизиране. Представя се редупликацията, като най-ярък структурен признак на лексикално-семантичните двойки, видовете според произхода на съставните им компоненти, както и структурно-позиционната им организация.

В трета глава на изследването се разглеждат лексикално-семантичните двойки, образувани от оноματοпеични думи и се разглеждат основните проблеми на структурата, семантиката и функционалните характеристики на оноματοпеичната лексика в турския език с оглед на извеждане на системата от признаци, маркери и критерии за тяхното разпознаване, описание и типологизиране.

В четвърта глава на изследването прилагайки парадигматичния подход се прави обобщение на семантичните особености на езиковите единици. И като приложение е представен „Речник“ на лексикализираните и идиоматизирани лексикално-семантични двойки ексерпирани от най-актуалния и пълен „Речник на турския език“ („Türkçe Sözlük“, 2011) и други лексикографски източници. Кандидатът е приложил голям арсенал използвана литература, което доказва задълбочената и усърдна работа и приложение на теории и подходи при изследване на лексикално-семантичните единици в научния труд.

Безспорни са приносните моменти на основния монографичен труд. Представената в монографията теория, анализ и описани примери на езиковите единици биха имали практико-приложна стойност в сферата на преподаването, при разработването на други публикации и съпоставителни изследвания в тази област, а също така биха били полезни и за изучаващите турски език.

В книгата *„Турският език и култура в България в светлината на българското законодателство – традиции и съвременно състояние“*, д-р Харун Бекир представя един цялостен преглед на традициите и съвременното състояние на законодателството, както и практиките и мероприятията насочени към турския език и култура в България.

Кандидатът има издадени 5 студии в които е представен анализ на функционирането на турския език в България; спецификата на езиковата ситуация на турската общност в България, представяне и анализ на образователната система в България и практиките за преподаване на турския език в България.

даване на турски като майчин език в образователната система; фонетичните особености на кърджалийския турски диалект; проучване и описание на всички вестници и списания издавани на турски език в гр. Пловдив и ролята и мястото му в историята на турския периодичен печат в България. Кандидатът има публикувани 22 бр. статии тематиката на които е свързана със изследване на проблемите на съвременния турски език и турска култура, а също така е съавтор на „Турско-български-румънско-английски речник“ в две части. Има 1 цитиране в научни издания с реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, 12 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране, 9 цитирания в нереперирани списания с научно рецензиране.

Научноизследователската дейност на кандидата е доста голяма, участвал е в 8 научноизследователски проекта и 23 научни форума в страната и чужбина, член е на организации на национално и международно ниво, член е в редколегиите на 5 реферирани научни списания в Турция, член на 14 организационни и научни комитета и др.

Изпълнени са националните наукометрични изисквания в областта на хуманитарните науки, като са събрани 692.2 точки от необходимите 400.

3. Критични забележки и препоръки

По хода на разглеждане на публикациите, не съм забелязала допуснати съществени пропуски.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Филологически Факултет за избор на д-р Харун Харун Бекир на академичната длъжност „**доцент**“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Съвременен турски език).

Дата: 20. 03. 2023 г.

Изготвил становището: .....

Доц. д-р Неврие Чуфадар